

1

Kde bolo, tam bolo, v krásnej krajine, pod vysokými horami, sa ukrývala dedina. V nej žila žena, ktorá nemohla mať deti. Všetličo skúšala, ale šťastie ju obchádzalo. Raz sedela pri okne, luskala hrach, pričom si nahlas zavzdychala, že by nedbala, keby sa jej narodilo dieťaťko také ako hrášok.

Sotva to vyriekla, spod nôh sa jej čosi ozvalo:

-Mamka, dávajte pozor, lebo ma pripučíte!

Od strachu jej skoro košík vypadol z rúk:

-Či sa mi to sníva? – čudovala sa, ale nikde nikoho.

-Nesníva! – zvolal znovu akýsi mocný hlas a na lavicu vyskočilo stvorenie naozaj nie väčšie ako hrášok: - Tu som, mamka, váš syn.....

Hore v horách, kde kopce vyliezajú jeden druhému na plecيا, aby dovideli čo najďalej, pasú valasi ovce.

Oviec je veľa, valasi dvaja a jeden pes. Ale vari najviac jesto toho, čo sa im pri pasení pritrafilo. Vedže len počúvajte:

Vyhнали Kubko s Matkom ovečky na pašu, políhali si do trávy, podriemkavali a len sem-tam slovko prehodili.

-Pasieš, Kubko, pasieš?

-Veruže pasiem. A čo ty, Matko, pasieš?

-Ej veru pasiem, pasiem.

Ale horkéže tam pasenie, keď slniečko pripaľuje a valachom sa dnes akosi neveľmi chce krpce za ovcami po grúňoch drať. A tak len ležia ako zoťaté pne na rúbanisku.

Ten, čo tak nahlas odľukuje a brušisko má, ani čo by riadny vahan schovával pod košeľou, je Jakub. A Matej je zas ten dlhý, čo ak sa zabudne prikrčiť, keď sa vracia domov, zakaždým čelom do verají tresne.....

Ako bolo, ako nie, ale bolo tak, že bol raz na svete neveľký kopček, na kopčeku drevený kolík, pri kolíku válovec, a za válovcom čo bolo, to bolo, veru by nik neuhádol, čo tam bolo, iba že sa kývali za válovcom štyri uši, osem nôh, dva chvostíky a jeden múdry papier, taký veličizný ako lopata!

Kde bolo, tam bolo, možnože je i dnes drevený kolík na svete, pri kolíku válovec, ale nič z neho nevidieť, lebo keď sa Budkáčik a Dubkáčik posadia, zakryjú i chlievec a vidieť z neho iba jediný šindel. Usmievajú sa, veselo sa rozprávajú.

„Či ti je dobre, brat Budkáčik?“

„Najlepšie mi je, brat Dubkáčik.“

„Či už máme spať, alebo spievať?“

„Radšej si pospíme.“

„O čom sa nám má snívať?“

„Mne o kukurici a tebe o cmare.“

„Tak dobrú noc, brat Dubkáčik.“

Lenže dlho nedriemali. O chvíľu prišiel gazda a gazdiná.....

4

Keď pršalo, mrholilo,
žabiatko sa narodilo,
žabiatko ver silné ani buk,
otvorilo sivé očká,
Skríklo: „Mama,krúk!“

A mamička, žabka milá,
veľmi sa mu potešila.

Zavolala zakrátko:
„Podťe, žabky, babky, tetky,
podťeže k nám na posiedky,
máme malé žabiatko!“

Hneď sa zbehli žabky-babky, znášajú mu nové hábky,
košieľočky, čepčky a periny
i kolísku z trstiny.
Dokola si posadali,
žabiatku sa radovali:
v celej šírej močarine
nie je také krásne, milé
žiadne iné!

Jeden kráľ mal tri dievky. Varoval si ich ako oči v hlave.

Keď mu už údy slabli a hlava sniežkom pripadala, často mu prichádzalo na um, ktorá by z jeho troch dievok mala byť po jeho smrti kráľovnou.

Ťažko mu bolo voliť medzi nimi, bo všetky boli driečne a všetky mal rovnako rád. Konečne mu prišlo na rozum, aby tú ustanovil za kráľovnú, ktorá by ho mala najradšej. Zavolať svoje dievky pred seba a takto im vrazil:

„Dievky moje, starý som, vidíte, a neviem, či dlho ešte budem s vami. Chcem teda ustanoviť, ktorá z vás bude po mojej smrti kráľovnou. Skôr by som ale rád vedieť, dievky moje, ako ma ktorá ľúbite. Nuž, dcéra najstaršia, povedz ty najprv, ako ľúbiš svojho otca?“

„Eh, otče môj, milší ste mi ako zlato!“ odpovedala najstaršia dcéra a otcovi pekne pobožkala ruku.

„No, dobre, a ty stredná, akože ty ľúbiš svojho otca?“

„Jaj, otče môj drahý, ja vás ľúbim ako svoj vienok zelený!“ riekla tá stredná a ovíjala sa otcovi okolo hrdla.

„No, dobre, a ty dcérka najmladšia, akože ma ty ľúbiš?“

„Ja tatuško, ľúbim vás ako soľ!“ povedala Maruška a pozrela milo na otca.....

Správne odpovede:

- 1. Janko Hraško**
- 2. Maťko a Kubko**
- 3. Budkáčik a Dubkáčik**
- 4. Žabiatko**
- 5. Soľ nad zlato**